

Ontwikkelingen rondom adoptie

Per jaar komen ruim 1000 kinderen voor adoptie naar Nederland en melden ongeveer 3000 ouders (echtparen en alleenzoekers) zich bij Justitie om een beginseltoestemming aan te vragen. Veel meer ouders dan kinderen dus. In sommige ons omringende landen is de verhouding zelfs al zeven ouders tegenover één kind.

Maar wij hebben allemaal beelden op ons netvlies van kindertehuizen die overvol zijn. En vragen ons af waarom het toch niet mogelijk is om deze kinderen naar Nederland te halen, er zijn immers volop ouders die deze kinderen graag willen opvangen.

*Ina H.R. Hut
Directeur Wereldkinderen*

Overleg met het A00 over adoptiecapaciteit

Wij hebben het Adoptie Ouders Overleg (A00; bestaande uit de LAVA, De Rode Draad en de BZA) uitgenodigd om samen met ons in kaart te brengen wat de oorzaak is van het feit dat er niet meer dan ruim 1000 kinderen per jaar naar Nederland komen. Immers, als er kinderen in nood zijn en lokale opvang in een gezin is uitgesloten, willen we deze kinderen via interlandelijke adoptie graag een plekje te geven in een gezin. We proberen antwoorden op de volgende vragen te geven: zijn er meer kinderen die door interlandelijk adoptie wel de kans krijgen om in een gezin op te groeien? En zo ja, waar liggen dan de eventuele knelpunten, waarom komen ze dan niet naar Nederland? Liggen er barrières bij de lokale overheden? Liggen er knelpunten bij het ministerie van Justitie? Liggen er beperkingen bij de vergunninghouders? Worden de kinderen vooral lokaal opgevangen? Bij het beantwoorden van deze vragen blijven we steeds vanuit het belang van het kind denken.

Het positieve van dit overleg is dat we gezamenlijk met de adoptieouders vanuit eenzelfde belang naar deze vragen kijken. Wij zijn op zoek naar ouders voor kinderen en de ouders willen graag een kind opnemen in hun gezin. Dit is geen tegengesteld belang. Adoptieouders hebben er baat bij dat het belang van het kind voorop staat bij interlandelijke adoptie. Als kinderen later vragen stellen over hun adoptie, moeten ouders hun kinderen recht in de ogen kunnen kijken en kunnen zeggen dat het gezien de situatie echt in zijn of haar belang was dat het voor interlandelijke adoptie is voorgesteld.

Toen ik als directeur van Wereldkinderen werd benoemd, afkomstig uit een geheel andere sector, was ik verbaasd over het gebrek aan communicatie en soms zelfs polarisatie tussen bepaalde groepen in adopterend Nederland. Alleen als we gezamenlijk de schouders eronder zetten, zullen we kindervelzijn kunnen bevorderen. En voor veel kinderen voor wie er in eigen land geen mogelijkheid is om een kindwaardig bestaan op te bouwen, zijn er gelukkig ouders die willen adopteren en hen een liefdevolle en positieve toekomst willen geven. Wetende dat ze hiermee niet altijd kiezen voor een pad van rozengeur en maneschijn. Samen met het A00 proberen wij de gehele keten van adopteren in beeld te brengen en zullen wij proberen een gezamenlijk standpunt neer te leggen bij Justitie. Wij blijven u hierover informeren.

Deelbemiddeling, wenselijk?

Een ander punt is het fenomeen deelbemiddeling. Wetende dat er 1000 kinderen per jaar voor adoptie naar Nederland komen en dat 3000 ouders per jaar zich aanmelden voor adoptie, zijn wij als Wereldkinderen bevreesd dat de druk om 'kinderen voor ouders' te gaan zoeken enorm zal toenemen en meer mensen hun toevlucht zullen nemen tot een deelbemiddelingsprocedure. Een vergunninghouder onderzoekt dan of het contact van de zelfdoener betrouwbaar is en aan alle wettelijke vereisten voldoet.

Het gevaar is dat ouders die rechtstreeks in contact komen met een kind, zich niet meer bekommeren over alle aspecten die een zorgvuldige en betrouwbare procedure garanderen zoals: hoe is de afstand tot stand gekomen? Is voldoende onderzocht of het kind door familie kon worden opgevangen? Is onderzocht of er gezinnen in het eigen land zijn die het kind willen opnemen? Zijn er partijen bij de procedure betrokken die zich verrijken? Allemaal vragen die voortkomen uit de afspraken zoals gemaakt in het Haags Verdrag. Zo zijn er bijvoorbeeld kindertehuizen die via internet kinderen aanprijzen, letterlijk en figuurlijk. En zelfdoeners die hier op ingaan.

Dit soort praktijken druist geheel in tegen het Haags Verdrag en Justitie dient hier hard tegen op te treden.

Bij een deelbemiddelingsprocedure hoeft de vergunninghouder slechts op een klein aantal aspecten te controleren. Bij reguliere bemiddeling vereist Justitie veel meer controle. Alleen als er meer tijd en meer financiële middelen beschikbaar zijn voor vergunninghouders om deelbemiddelingen goed te kunnen controleren, kunnen er meer garanties worden ingebouwd om een betrouwbare procedure te bewerkstelligen.

Verder is het zo dat Justitie onder meer als taak heeft de vergunninghouders te controleren op het naleven van de regels en wetten die gelden voor adoptie. Binnen die context roept het op z'n minst vragen op dat Justitie sinds kort ook zelf deelbemiddelingsprocedures ter hand neemt. Controleert Justitie zichzelf? Dit is toch echt niet wenselijk. Door wie wordt daarop toezicht gehouden? Kortom: aan Justitie onze dringende oproep om het fenomeen deelbemiddeling grondig te heroverwegen. ■